
Jiří Fárek*

Martin Mandel a Jaroslava Durčáková: Mezinárodní finance a devizový trh

Praha: Management Press, 2016. ISBN 978-80-7261-287-1, 452 stran.

V lednu 2016 vyšla v nakladatelství Management Press kniha s názvem *Mezinárodní finance a devizový trh* autorů Martina Mandela a Jaroslavy Durčákové, která významně obohacuje trh publikací ve finanční oblasti. Recenzovaná publikace patří nejen k tomu nejlepšímu, co v dané oblasti bylo u nás napsáno, ale snese i srovnání s tematicky podobnými texty předních zahraničních autorů. Autoři tohoto odborného a přehledně uspořádaného díla vycházejí ze svých bohatých pedagogických i výzkumných zkušeností vysokoškolských pedagogů a pokrývají nebývale široké spektrum tematicky souvisejících aspektů mezinárodně finančních otázek. Ve výkladu postupují od základní charakteristiky mezinárodních ekonomických transakcí zachycených platební bilancí se zahraničím, k popisu vzniku devizové poptávky a nabídky a fungování devizového trhu a analýzy pohybu měnových kurzů ke složitější problematice konkrétních forem devizových operací a významu přímých a portfoliových investic v globalizované světové ekonomice. Velký důraz je kladen na analýzu otevřené devizové pozice, devizové expozice a měnového tržního rizika a na možnosti hedgingu prostřednictvím externích i interních metod. Publikaci uzavírá část věnovaná mezinárodní měnové politice a institucím. Čtenář zde nahlédne do problematiky kurzové politiky centrálních bank a seznámí se rovněž s úlohou mezinárodních měnových a finančních institucí v kontextu mezinárodní měnové a finanční spolupráce.

Ke stěžejním přínosům knihy patří vysoká instruktivnost a přístupný způsob zpracování poměrně náročného tématu. Výklad se přitom neomezuje na pouhé učebnicové řazení faktů, ale v mnoha ohledech přináší vlastním výzkumem podložené originální postřehy a jakousi symbiózu informačně praktické stránky s obecně uznávanými směry teoretického vnímání sledovaných jevů a souvislostí. Celkové tematické zaměření knihy je orientováno na podnikový a bankovní sektor, zároveň však respektuje propojení mikroekonomického a makroekonomického pohledu v oblasti mezinárodních finančních vztahů. Čtenář může získat poznatky nejen o současných systémech měnových kurzů, ale i o možnostech prognózování jejich budoucího vývoje pomocí fundamentální, technické a forwardové analýzy. Ocenění zasluhuje důraz, jaký je kladen na interakci pohybu měnového

* Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta (vera.vesela1@tul.cz).

kurzu, úrokové míry, cenové hladiny a platební bilance. Přínosné jsou modelové konstrukce výpočtu výnosnosti a rizikovosti zahraničních investic a zařazení výkladu kurzových systémů do souvislosti s praktickými záměry hospodářské politiky obecně a platební bilance České republiky zvlášť. Silnou stránkou textu jsou také pasáže o devizovém trhu, kurzových režimech a mezinárodním investování. Nejen zasvěceně, ale i poutavě je podána problematika devizových operací. Podrobně jsou vysvětleny forwardové operace a kotace forwardového kurzu, jakož i devizové, měnové a měnově úrokové swapy a operace futures. Zařazení řady konkrétních příkladů přispívá k velmi dobré srozumitelnosti jinak poměrně náročných částí textu. Neméně dobře působí zpracování technik a propojení specifických rysů devizových operací, prognózování kurzového pohybu a hlavních instrumentů obchodovaných na globálním finančním trhu. Vítaná pozornost je věnována modelu CAPM (*Capital Asset Pricing Model*) a jeho problémům v otevřené ekonomice, stejně tak jako mezinárodnímu dluhopisovému trhu a ratingu dluhu.

Ocenění zasluhuje rovněž zaměření výkladu na mikroekonomické aspekty devizových kurzů, řízení rizik, jakož i na souvislosti se záměry hospodářské politiky. V tomto ohledu kniha přesvědčivě dokazuje potřebu posuzování vhodnosti či užitečnosti určitého kurzového systému ve vazbě na praktické cíle, ať jde o souvislosti s inflací, resp. inflačním cílováním, podporu ekonomického růstu a zaměstnanosti, nebo o eliminaci neúnosně chaotických tržních výkyvů. Uvedené souvislosti jsou v textu ilustrovány četnými příklady obohacenými o názorové odlišnosti hodnocení negativních a pozitivních aspektů konkrétních kurzových systémů. Nesporným přínosem je pak rozlišení kurzových systémů z pohledu teorie a současné praxe používaných kurzových režimů de facto podle klasifikace Mezinárodního měnového fondu.

Samostatnou a zdařilou kapitolou je pojednání o mezinárodní měnové a finanční spolupráci v rámci Mezinárodního měnového fondu a Světové banky. Autoři uvádějí hlavní mezníky historického vývoje, věnují pozornost rovněž některým aktuálním otázkám členství, systému hlasování a aktualizaci členských kvót. Reakcí na aktuální problémy je zařazení subkapitoly, která se zabývá otázkami finanční a měnové spolupráce v Evropě, včetně mikroekonomických a makroekonomických dopadů zavedení společné měny.

Recenzovaná kniha se vyznačuje vysokou profesionalitou zpracování a formulační kultivovaností. Autoři vedou čtenáře s přehledem po logicky uspořádaném textu a poskytují mu spolehlivé myšlenkové a teoretické vybavení pro posuzování praktických aspektů měnové a devizové politiky v kontextu ekonomického dění, v němž se tato politika realizuje. Významnou předností textu je i nenásilné a propracované propojení obecně teoretické stránky s analýzou konkrétních poměrů a s praktickou využitelností prezentovaných poznatků v oblasti mezinárodního finančního managementu. Proto je kniha vynikající pomůckou určenou nejen pro široký okruh studentů ekonomických a manažersky zaměřených fakult vysokých škol a programů MBA, ale může být využita i v podnikové sféře. V neposlední řadě ji lze doporučit i všem těm, kteří spoluvytvářejí koncepční a regulační přístupy v oblasti vnějších ekonomických vztahů České republiky.